

[Flemming Jensen.]

idet amterne efter forslaget kun får en efterkontrollerende virksomhed. Enhver, som beskæftiger sig til daglig med såvel folkeskole som aftenskole- og anden voksenundervisningsvirksomhed, ved, hvilken lettelse dette vil kunne betyde.

Jeg skal ikke undlade at bemærke, at man vel må tage op til overvejelse, om valgene til skolenævn bør foregå således, at der bliver mulighed for personlig stemmeafgivning, ligesom vi måske bør diskutere, om kommunalbestyrelsen bør have ret til — såfremt dette viser sig nødvendigt — at flytte en lærer fra én skole inden for kommunens skolevæsen til en anden; men det er vi klar til at diskutere i udvalget.

I det hele taget er vi ganske åbne over for en saglig debat i udvalget — også af alternative løsninger — såfremt vi fastholder hovedmålene: decentraliseringen og den administrative lettelse.

Ministeren for forureningsbekæmpelse (Kampmann): Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om levnedsmidler m. m.*

Den samfundsmæssige og industrielle udvikling har medført, at en stadig stigende andel af levnedsmidlerne sælges som en storproduktion af færdigpakkede levnedsmidler, der har gennemgået forskellige grader af industriel forarbejdning lige fra de blot rensede og nedfrosne råvarer og til færdigtilberedte middagsretter. Sideløbende hermed er der i de senere år foregået en livlig debat om kostens betydning for sundhedstilstanden, især om levnedsmidternes indhold af sukker og forskellige fedtstoffer i forbindelse med spørgsmålet om årsagerne til hjertekarsygdomme. Det er derfor naturligt, at der er rejst krav om regler, der sikrer sunde og rene levnedsmidler, og som også påbyder tydelig mærkning af levnedsmidlerne med oplysning om deres indhold og ernæringsmæssige egenskaber. Ligeledes har den øgede viden om og interesse for virkningerne af de kemiske stoffer, som med forskellige formål tilsættes levnedsmidler, ført til et forbrugerkrav om indførelse af et system med positivlister for tilsætningsstoffer til levnedsmidler. Også erkendelsen af den stigende grad af forurening af naturen, som uundgåeligt har virkninger for rå-

varerne til vore levnedsmidler, gør det nødvendigt at supplere den forebyggende miljølovgivning med en skærpet kontrol med forekomsten af forurenninger i levnedsmidler.

Reglerne om levnedsmidler findes i dag i en lang række love og bekendtgørelser, hvis bestemmelser er fastsat ud fra forskelligartede hensyn dels til erhvervene, dels til forbrugerne.

Den generelle lov på området er loven af 28. april 1950 om levnedsmidler m. m. Denne lov, loven om dybfrosne levnedsmidler m. v. fra 1964 og loven om vitaminreklame fra 1936 blev tidligere administreret af indenrigsministeriet, men blev overført til ministeriet for forureningsbekæmpelse, da dette blev oprettet i efteråret 1971. Disse love har til formål at beskytte forbrugerne. De indeholder derfor bestemmelser, som skal sikre, at der ikke sælges levnedsmidler, som er sundhedsfarlige, og at levnedsmidler ikke sælges under omstændigheder, der er egnet til at vildlede køberne.

Desuden findes der en lang række særlige love om de forskellige animalske levnedsmidler. De særlige love administreres af landbrugsministeriet og fiskeriministeriet med henblik på eksporten af landbrugsprodukter og fiskeriprodukter; de indeholder hjemmel for de særlige krav, der stilles til disse produkters sundhedsmæssige og kvalitetsmæssige standard af hensyn til deres stilling på eksportmarkederne. Også under handelsministeriet findes nogle bestemmelser, der særligt vedrører levnedsmiddelområdet, men som i første række har erhvervs-mæssigt sigte; her kan nævnes loven om bybefolkningens forsyning med mælk og fløde samt bestemmelser om levnedsmidler i næringsloven og i loven af 25. marts 1970 om restaurations- og hotelvirksomhed. Endelig findes der også i de kommunale sundhedsvedtægter forskellige bestemmelser om levnedsmidler, som især regulerer de forhold, hvorunder levnedsmidlerne forhandles.

Der har navnlig igennem de sidste år både fra erhvervsside og fra forbrugerside været rejst kritik imod levnedsmiddelovgivningen som helhed, idet det anføres, at såvel reglerne indhold som administrationen deraf er for kompliceret. Det er tillige fremført, at de mange detaljerede regler for forskellige levnedsmidler ikke er tilstrækkeligt koordinerede, og at den nuværende ordning hindrer

[Ministeren for forureningsbekæmpelse.]

en naturlig produktudvikling og vanskelig-gør en modernisering af detailforhandlingen af levnedsmidler.

Også i folketinget har spørgsmålet om en revision af levnedsmiddellovgivningen ud fra tilsvarende synspunkter givet anledning til debat. Den 25. februar 1971 fremsatte socialdemokratiet således forslag til folketingsbeslutning om en ny levnedsmiddellov. Der ønskedes bl. a. klare bestemmelser om kvalitetskrav til varerne, fastsat ud fra såvel sundhedsmæssige som ernæringsmæssige hensyn. Man anførte således, at forbrugerne må have krav på, at levnedsmidlerne mærkes med oplysninger om varens sammensætning, mængde, holdbarhed og næringsværdi; ganske særligt krævede forslaget indført positivlister for tilsætningsstoffer. Der blev også peget på, at de mange forskellige bestemmelser bør koordineres og så vidt muligt samles; i bemærkningerne til forslaget henviste man til den vejledning, som kunne hentes i Sveriges arbejde med en levnedsmiddellovrevision.

Socialdemokratiets forslag nåede ikke til 2. behandling, inden folketingsåret sluttede, men efter regeringsskiftet rettede en kreds af socialdemokratiske folketingsmedlemmer en forespørgsel til økonomi- og budgetministeren med henblik på den ønskede revision af levnedsmiddellovgivningen og dens administration.

Under forespørgselsdebatten i folketinget den 28. januar 1972 afgav økonomi- og budgetministeren en redegørelse på regeringens vegne bl. a. på baggrund af det arbejde, der var udført i det af landbrugsministeren i april 1970 nedsatte udvalg vedrørende forenkling og koordinering af levnedsmiddellovgivningen. Økonomi- og budgetministeren oplyste, at regeringen ville iværksætte en revision af levnedsmiddellovgivningen, og at jeg ville fremsætte forslag om en ny generel levnedsmiddellov; under ministeriet for forureningsbekæmpelse skulle endvidere nedsættes et levnedsmiddelråd. Udgangspunktet ville i øvrigt være, at ressortfordelingen

indtil videre opretholdes, således at lovgivningen om de store grupper af animalske levnedsmidler fortsat bør høre under landbrugsministeriet og fiskeriministeriet; lovgivningen om de øvrige levnedsmidler og bestemmelser, der er fælles for alle varegrupper, skulle henhøre under ministeren for forureningsbekæmpelse. Her kan navnlig fremhæves reglerne om anvendelse af tilsætningsstoffer til alle levnedsmidler og regler om tilladelige restkoncentrationer af bekæmpelsesmidler og andre forureninger.

Med sigte på den nødvendige koordinering af arbejdet med levnedsmiddellovgivningens revision blev der nedsat et embedsmandsudvalg under administrationsdepartementet.

For at opfylde ønsket om, at der snarest muligt kunne fremsættes forslag til en ny levnedsmiddellov, nedsatte jeg en intern arbejdsgruppe under ledelse af direktøren for statens levnedsmiddelinstitut til at udarbejde et lovudkast med henblik på, at lovforslag kunne fremsættes for folketinget i folketingsåret 1972-73. Efter retningslinjerne i økonomi- og budgetministerens redegørelse under folketingsdebatten skulle lovforslaget indeholde sådanne almene principper, som skal være fælles for alle varegrupper med sigte på forbrugerbeskyttelsen i vid forstand, herunder regler om tilsætningsstoffer, forureninger, emballering af detailpakkede levnedsmidler, mærknings- og deklarationsbestemmelser, regler om forhandling af levnedsmidler i detailledet m. v. Ved udarbejdelsen af lovforslaget skulle der endvidere tages hensyn til indholdet af den tidligere omtalte svenske levnedsmiddellov, som trådte i kraft den 1. januar 1972, ligesom der skulle sikres en smidig tilpasning til reglerne inden for EF.

I denne forbindelse bør det bemærkes, at der ikke findes mere generelle fællesmarkedsregler vedrørende levnedsmidler; der er således ikke nogen almindelig EF-levnedsmiddellov. Der findes en række forordninger om markedsordninger for de forskellige fiskeri- og landbrugsprodukter, hvorigennem

[Ministeren for forureningsbekæmpelse.]

produktion og handel med disse produkter styres ud fra erhvervs- og samfundsøkonomiske synspunkter, men de nærmere regler om levnedsmidlerne og om anvendelsen af tilsætningsstoffer m. v. fastlægges i princippet af de enkelte medlemsstater efter deres nationale lovgivning. En harmonisering af disse nationale bestemmelser søges imidlertid gennemført ved direktiver om de krav, der skal stilles med hensyn til de enkelte levnedsmidler, anvendelsen af tilsætningsstoffer m. v. Endnu er der dog kun fremkommet rådsdirektiver om anvendelsen af visse tilsætningsstoffer, nemlig om de farvestoffer, konserveringsmidler og antioxydanter, som tillades anvendt til levnedsmidler inden for fællesmarkedet.

Blandt de forudsætninger, der har ligget til grund for dette lovforslag, må også nævnes det forslag til lov om miljøbeskyttelse, som jeg fremsatte for folketinget i maj måned i år, og som jeg agter at genfremsætte i begyndelsen af det nye år. I overensstemmelse med kommunalreformens idé indebærer miljølovforslaget, at de særlige sundhedskommissioner nedlægges, og at varetagelsen af de opgaver, som skal løses lokalt, henlægges til kommunalbestyrelser og amtsråd. Også på levnedsmiddeldområdet skal kommunalbestyrelserne overtage den lokale administration, som hidtil har været henlagt til sundhedskommissionerne.

Den forholdsvis korte frist, som organisationer og myndigheder har haft til at afgive udtalelser over lovudkastet, er blevet kritiseret, navnlig fra erhvervenes side. Regeringen har imidlertid lagt vægt på, at lovforslaget kunne forelægges for folketinget her i første halvdel af december måned, og det har derfor ikke været muligt at udskyde fristen for organisationernes udtalelser og for gennemførelse af forhandlingerne med organisationerne og de berørte ministerier forud for lovforslagets fremsættelse. Jeg har derfor lovet, at jeg også nu efter fremsættelsen er villig til at overveje og drøfte mulige henvendelser fra erhvervs- og forbrugerorganisationerne med henblik på, at jeg eventuelt kan fremsætte ændringsforslag under lovforslagets behandling i folketinget. Organisationerne og myndighederne er i øvrigt så tidligt under arbejdet som muligt på forskellig

måde blevet orienteret om lovforslagets forventede principielle indhold.

Det er mit indtryk, at der ved de møder og drøftelser, som har været holdt med repræsentanter for erhvervene og forbrugerorganisationerne, i almindelighed blev givet udtryk for en velvillig indstilling til lovforslaget og en positiv forhandlingsvilje.

Lovforslagets hovedsigte er forbrugerbeskyttelse i vid forstand. De bærende hensyn er i første række at beskytte forbrugerne mod sundhedsrisiko fra de levnedsmidler, de spiser, og mod vildledning ved købet af levnedsmidler. Det har været regeringens ønske at understrege og nærmere udmønte disse almene forbrugerhensyn i højere grad end hidtil. Den tidligere nævnte industrielle udvikling og ændringerne i befolkningens levevilkår og spisevaner gør sammen med forureningsproblemerne en sådan modernisering af levnedsmiddellovgivningen nødvendig, og det er min opfattelse, at vide kredse inden for erhvervene nærer forståelse herfor.

Hvad angår det sundhedsmæssige, vil jeg gerne pege på, at hensyn, som ved gennemførelsen af levnedsmiddelloven af 1950 kun gjorde sig svagere gældende og ikke var erkendt i samme omfang som nu, må tillægges en anden og større vægt i dag. Faren for forurening af de animalske levnedsmidler med bakterier, som kan fremkalde sygdom, eller hvis stofskifteprodukter kan medføre forgiftninger, må nok stadig nævnes først blandt de risici, man må have for øje, men en ret effektiv kontrol hermed er jo allerede skabt, og det er derfor naturligt nu at rette en betydelig del af vor opmærksomhed mod den risiko, som kemiske stoffer i levnedsmidlerne kan frembyde; det kan være i form af forurening med f. eks. tunge metaller som kviksølv og bly og med rester af bekæmpelsesmidler eller i form af anvendte tilsætningsstoffer. Det krav om autorisation af levnedsmiddelvirkomheder, som indeholdes i forslagens kapitel 5, muliggør en effektivisering af den sundhedsmæssige kontrol. Tilvirkning af levnedsmidler i større stil forudsætter typisk, at produkterne afsættes langt ud over den kommunes grænser, inden for hvilken virksomheden er beliggende; det er derfor naturligt at samle det endelige ansvar for autorisation og tilsyn hos en central, landsdækkende myndighed; også hensynet

[Ministeren for farverningsbekæmpelse.]

til en rationel tilrettelæggelse af kontrollen med anvendelsen af tilsætningsstoffer gør en samling af dette tilsyn ønskelig.

Bestemmelsen om tilsætningsstoffer i lovforslagets § 14 indebærer en meget væsentlig nydannelse ved at give udtrykkelig hjemmel for at indføre det såkaldte positivlistesystem for anvendelsen af tilsætningsstoffer til levnedsmidler. Efter den gældende levnedsmiddellovs § 12 arbejder man i princippet med negative lister, hvorefter et hvilket som helst stof kan tilsættes levnedsmidlerne, når anvendelsen af dette stof blot ikke udtrykkeligt er forbudt. Og forbudt blev det i praksis kun, hvis det ved undersøgelser var sandsynliggjort, at stoffet var sundhedsskadeligt.

Et positivlistesystem går derimod ud på, at kun de stoffer må anvendes til levnedsmidlerne, som udtrykkeligt er tilladt som tilsætningsstoffer. Systemet gør det derfor muligt at forlange tilvejebragt sandsynlighed for, at et stof ikke vil have sundhedsskadelige virkninger for forbrugerne ved anvendelse i den ønskede mængde — og at forlange denne sandsynliggørelse, inden stoffet tages i anvendelse.

Opstilling af en positivliste for anvendelsen af tilsætningsstoffer til levnedsmidler er et ganske kompliceret arbejde. En intern arbejdsgruppe under ledelse af direktør Emil Poulsen, instituttet for levnedsmiddeltoksikologi ved statens levnedsmiddelinstitut, er i gang hermed. Jeg regner med, at jeg i sidste halvdel af januar kan forelægge arbejdsgruppens udkast til positivliste til orientering og drøftelse i folketingets miljøudvalg. I betragtning af emnets omfang vil der selv sagt endnu på dette tidspunkt stå en række spørgsmål tilbage til forhandling mellem ministeriet og erhvervs- og forbrugerorganisationerne.

Positivlisten vil blive opbygget efter det system, der kendes fra f. eks. Sverige og Canada. Listen skal således angive for de enkelte levnedsmidler eller grupper af levnedsmidler, hvilke stoffer der må anvendes netop i disse og i hvilke mængder, og til lige indeholde en samlet fortegnelse over de tilsætningsstoffer, der må anvendes i levnedsmidler, der markedsføres herhjemme; stofferne ordnes i grupper efter deres formål f. eks. farvestoffer, konserveringsmidler osv.

Som et udgangspunkt for udarbejdelsen af

positivlisten har arbejdsgruppen kunnet støtte sig til det internationale arbejde, der er udført af ekspertgrupper under FAO og WHO. Disse grupper har vurderet den acceptable daglige indtagelse af en lang række tilsætningsstoffer. For at vurdere, i hvilke levnedsmidler de enkelte stoffer kan tillades anvendt og i hvilke mængder, må man også tage hensyn til den vægt, hvormed de pågældende levnedsmidler må antages at indgå i det nogenlunde normalt sammensatte forbrug i Danmark.

Ved den endelige udformning af positivlistens indhold må man selv sagt også have for øje, at der ofte er betydelige fordele forbundet med anvendelsen af tilsætningsstoffer. Således kan tilsætning af konserveringsmidler ofte være nødvendig for at opnå en rimelig holdbarhed også efter, at forbrugeren har åbnet varens pakning uden måske at have brugt hele indholdet med det samme — og f. eks. må nitrit, uanset den påviste risiko for sundhedsskadelige virkninger fra dette stof, tillægges en betydelig værdi, når stoffet anvendes til at forhindre vækst af den farlige botulinusbakterie, der kan udvikle en dødbringende gift. I bestræbelserne for at undgå sundhedsfare fra tilsætningsstoffer må vi ikke gå så langt, at vi i stedet forringer levnedsmidlernes sundhedsmæssige og ernæringsmæssige kvalitet. Det vil også være i strid med både forbrugernes og erhvervslivets interesser, hvis vi administrerer reglerne om tilsætningsstoffer på en sådan måde, at en ønskelig udvikling af nye produkter forhindres, og dette er da heller ikke vort formål.

Jeg vil gerne nævne, at vi allerede i begyndelsen af juli måned orienterede både erhvervene og forbrugerne om det første, meget foreløbige arbejde med en positivliste. Der har siden været ført omfattende drøftelser om en række spørgsmål, og der ydes en positiv og imødekommende indsats med hensyn til løsning af den foreliggende opgave.

De regler, som opstilles om levnedsmidler, bør ikke indskrænkes til alene at være af afværgende karakter, beskyttelse mod sundhedsfare. Reglerne må også positivt tage hensyn til den stigende viden om og interesse for kvalitetsmæssige og ernæringsmæssige forhold. Den specielle bestemmelse i forslaget § 17 giver mulighed for at påbyde

[Ministeren for forureningsbekæmpelse.]

f. eks. tilsætning af vitaminer og mineraler til bestemte levnedsmidler for at sikre forbrugerne disse vigtige næringsstoffer. Efter den almindelige bestemmelse i § 21 kan regler om forskellige varegrupper udformes på en sådan måde, at ønsket om f. eks. at producere visse varer med et mindre sukkerindhold end normalt kan imødekommes. Også det stigende forbrug af fedtstoffer kan gøre det ønskeligt at åbne mulighed for i et vist omfang at erstatte visse fedtstoffer med andre, som ikke har tilsvarende skadelig virkning i organismen. Det må være en almen interesse, at reglerne om de enkelte levnedsmidlers indhold udformes på en sådan måde, at en ønskelig produktudvikling og et frit forbrugsvalg ikke unødigt stækkes; både forbrugerinteresser og erhvervsinteresser tilsiger imidlertid, at der også i fremtiden må være regler, som fastlægger visse kvalitetsstandarder for de forskellige levnedsmidler.

Der er her en nær sammenhæng med reglerne om levnedsmidlernes betegnelse og mærkning. Heller ikke på dette punkt kan en moderne levnedsmiddelovgivning indskrænke sig til et blot afværgende forbud mod vildledende angivelser m. v.; der er også behov for, at der meddeles positive oplysninger. Med den stigende interesse for levnedsmidlernes ernæringsmæssige egenskaber vil det være ønskeligt, om der kunne fastsættes mærkningsregler herom, således at forbrugerne nogenlunde let og direkte kan sammenligne de forskellige varer.

Behovet for positive oplysninger kommer klarest frem ved de varer, som sælges til forbrugerne i lukkede detailpakninger. Denne salgsform er i sig selv hensigtsmæssig og vinder stadig stigende udbredelse, men den indebærer altid en begrænsning af forbrugers mulighed for at foretage en direkte bedømmelse af varen inden købet. Forslagets § 25 indeholder generelle krav til mærkningen af færdigpakkede levnedsmidler med en række forskellige oplysninger. Fra erhvervsiden er der fremkommet ønske om, at disse bestemmelser fik form af en generel bemyndigelse for ministeren til at fastsætte de nærmere mærkningskrav ved bekendtgørelser. Fra forbrugersiden er der lagt tilsvarende vægt på at bevare konkrete bestemmelser i selve lovtæksten. Jeg har fundet det rimeligt

gennem udformningen af forslagets § 25, stk. 1, at tilkendegive lovgivningsmagtens principielle opfattelse. Jeg er dog ligesom både erhvervslivets og forbrugernes organisationer ganske klar over, at en nærmere afgrænsning er nødvendig med hensyn til de varer, hvor mærkningskravene skal gælde fuldt ud; f. eks. er mærkningsbehovet næppe helt det samme for langvarigt holdbare varer og for letfordærlige varer — ligesom nogle typer af levnedsmidler sælges i så små portioner, at der i praksis ikke er plads på pakningen til alle de krævede oplysninger. En nærmere fastlæggelse af undtagelserne fra § 25, stk. 1, må ske ved bekendtgørelser og efter forhandlinger med både forbrugere og erhverv.

Også bestemmelsen i forslagets § 24, stk. 2, om, på hvilke sprog de foreskrevne oplysninger kan kræves meddelt, har givet anledning til diskussion. Hvis oplysningerne skal have nogen værdi, må de gives på et sprog, forbrugerne har mulighed for at forstå. Men det er også klart, at et generelt krav for alle levnedsmidler om, at mærkningen kun må udføres på dansk, næppe bør gennemføres. Et sådant krav ville på flere måder kunne få helt uacceptable virkninger for betydelige dele af erhvervslivet, og det ville for forbrugerne kunne indebære en uacceptabel begrænsning af det fri forbrugsvalg, hvis virkningen blev, at forskellige levnedsmidler, der indføres i forholdvis små mængder, eventuelt helt ville forsvinde fra markedet.

Det står klart, at levnedsmiddeloven ikke kan indeholde alle de nødvendige regler om levnedsmidlerne. For at levnedsmiddelovgivningen skal kunne fungere, må selve loven udformes som en ramme, og de nærmere regler må fastsættes administrativt i bekendtgørelser, der tværgående regulerer f. eks. anvendelsen af tilsætningsstoffer, emballering og mærkning af færdigpakkede levnedsmidler osv., eller som fastlægger mere konkrete regler om de enkelte levnedsmidlers indhold, sammensætning og mærkning m. v. Allerede den gældende levnedsmiddelov indeholder principielt meget vidtgående bemyndigelser for ministeren til at fastsætte sådanne bestemmelser administrativt, og det samme er i en ikke mindre grad tilfældet for de tidligere nævnte særlige love, som gælder for den store gruppe af animalske

[Ministeren for forureningsbekæmpelse.]

levnedsmidler. De bemyndigelser, som findes i de to regelsæt, vedrører i øvrigt ofte de samme emner.

Jeg skal i denne forbindelse nævne bestemmelsen i lovforslagets § 7, der alene har til formål at løse de uheldige regelkonflikter, som ellers ville kunne opstå mellem levnedsmiddelloven og de særlige love. Jeg er helt indstillet på, at denne bestemmelse vil kunne trækkes ud, så snart de pågældende særlige love er ændret, eventuelt allerede under lovforslagets behandling her i folketinget.

Med henblik på koordinationen mellem de berørte ministerier er det også fundet rigtigt at videreføre den høringsforskrift, som findes i § 22 i den gældende levnedsmiddellov, jfr. den tilsvarende bestemmelse i lovforslagets § 11. Denne bestemmelse viderefører også reglen om, at der skal indhentes erklæring fra de nærmest interesserede landsorganisationer, men jeg har her lagt vægt på, at det nu udtrykkeligt kommer til at fremgå, at der er tale om både erhvervs- og forbrugerorganisationerne.

Her bør også nævnes bestemmelsen i forslagets § 42, som skaber lovgrundlag for det levnedsmiddelråd, som regeringen under folketingsdebatten i januar gav udtryk for at ville nedsætte. Med levnedsmiddelrådet søges skabt, hvad der er blevet kaldt et fast og kvalificeret forum for den udveksling af synspunkter, som løbende må finde sted mellem myndighederne, forskningen, forbrugerne og de erhvervskredse, for hvilke levnedsmiddellovgivningen har afgørende betydning. Dette organ vil gennem sin rådgivning kunne bidrage til koordination og forenkling af de regler, som lovforslaget indeholder hjemmel for at udfærdige; men der er det videre sigte med levnedsmiddelrådet, at regeringen har ønsket at skabe en lettere adgang for erhvervenes og forbrugerens synspunkter til at komme frem. Det er ikke meningen, at rådet skal indskrænke sin virksomhed til kun at udtale sig, når det bliver spurgt; den rådgivende funktion, som er tillagt rådet, kan også udøves aktivt. Dette har måske ikke mindst betydning for forbrugerne, og vi har fra regeringens side lagt vægt på, at der i levnedsmiddelrådet er givet forbrugerne og erhvervene en ligelig repræsentation. Jeg kan i øvrigt oplyse, at regeringen har besluttet, at rådet foreløbig

nedsættes administrativt, og at dets medlemmer beskikkes netop i disse dage.

Også lovforslagets bestemmelser om administrationen af levnedsmiddellovgivningens regler og kontrollen med, at de overholdes, giver anledning til nogle bemærkninger.

Ønskerne om en samling af den centrale del af levnedsmiddellovgivningens administration er nævnt tidligere. Jeg er enig i, at der må tilstræbes en ordening, der — i så vidt omfang, som det er muligt — tilgodeser det for en umiddelbar betragtning ideelle ønske om, at den del af administrationen, der vender ud mod erhvervene, forbrugerne og de lokale myndigheder, samles i ét organ, således at det altid umiddelbart er klart, hvor man kan henvende sig. Lovforslagets tekst er i overensstemmelse med sædvanlig praksis formuleret sådan, at kompetencen til at træffe afgørelser på centralt plan er henlagt til ministeren, der så kan delegerere varetagelsen af opgaverne til andre, jfr. den almindelige bestemmelse i § 43, stk. 2. Spørgsmålene om, på hvilken måde og i hvilket omfang det principielle ønske om en samling af direktoratsopgaverne kan imødekommes, og hvorledes det pågældende administrative organ må være indrettet, kræver en række yderligere overvejelser. Jeg har tidligere udtrykt sympati for tanken om at samle en række opgaver på levnedsmiddelområdet i veterinærdirektoratet, og jeg ved fra administrationsdepartementets udvalg om levnedsmiddellovgivningen, at landbrugsministeriet har taget initiativ til en gennemgang af veterinærdirektoratet og andre administrative enheder under landbrugsministeriet i samarbejde med administrationsdepartementet. Det vil være naturligt i forbindelse med disse overvejelser også at tage hensyn til de spørgsmål, der opstår omkring placeringen af opgaver, som efter den generelle levnedsmiddellov må løses på centralt plan, herunder spørgsmål om tilrettelæggelsen af samarbejdet og fordelingen af opgaver mellem det egentlige administrative organ og statens levnedsmiddelinstitut.

I lovforslagets kapitel 5 er det forudset, at selve autorisationen af de virksomheder, der tilvirker levnedsmidler, skal meddeles fra centralt hold. Det vil her være naturligt at drage nytte af den store viden og erfaring, som i forvejen findes i veterinærdirektoratet.

[Ministeren for forureningsbekæmpelse.]

Det løbende tilsyn med de autoriserede virksomheder tænkes udført i et samarbejde mellem den centrale myndighed og vedkommende kommunale myndighed, som har det lokale kendskab.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, har en årlig afgift for de virksomheder, der autoriseres, været overvejet, men der er ikke medtaget forslag herom. Betimeligheden af en sådan afgift overvejes fortsat sammen med både budgetdepartementet og administrationsdepartementet; der arbejdes navnlig med spørgsmålet, om der kan tilrettelægges en sådan forenklet og smidig forretningsgang, at en afgiftsordning vil være administrativt og økonomisk forsvarlig. Hvis man når til et positivt resultat, vil jeg overveje at stille ændringsforslag over for folketingsudvalget, således at der bliver hjemmel til at opkræve en afgift.

I den lokale administration henlægges kompetencen som tidligere nævnt principielt til vedkommende kommunalbestyrelse.

Det vil nok af praktiske, administrative grunde være hensigtsmæssigt, at kommunalbestyrelserne delegerer deres beføjelser til den levnedsmiddelkontrolenhed, som skal betjene de enkelte kommunalbestyrelser fagligt, herunder med udøvelsen af det direkte tilsyn med detailvirksomhedernes indretning og drift og med de levnedsmidler, de forhandler.

Det er her naturligt at fremhæve, at det rette sted for forbrugerne at henvende sig med eventuelle klager til myndighederne vil være hos de kommunale levnedsmiddelkontrolenheder eller eventuelt vedkommende kommunalbestyrelse.

Som grundlag for den lokale godkendelse af navnlig de virksomheder, som en detail sælger eller behandler levnedsmidler, er det tanken at udarbejde ret nøje regler om de krav, der skal stilles med hensyn til sådanne virksomheders lokaler, indretning og drift.

Reglerne i lovforslagets kapitel 9 om planlægning og koordination af laboratorievirksomheden er i store træk overført til levnedsmiddelovforslaget fra forslaget til lov om miljøbeskyttelse. Dette skyldes, at de halvhundrede kommunale laboratorier altovervejende beskæftiger sig netop med levnedsmiddelkontrol. Ved lovforslaget er det tanken at gøre levnedsmiddelkontrollen mere

effektiv. Det vil imidlertid være en meget vigtig opgave at sikre, at de kommunale laboratorier udbygges efter en samlet plan, der skal udarbejdes i samarbejde med kommunerne. Lovforslagets § 52 sigter på en sådan planlægning, således at der kan opnås størst mulig sikkerhed for på den ene side, at alle dele af landet får en tilfredsstillende laboratiemæssig dækning, men at der på den anden side ikke i større omfang end nødvendigt iværksættes en udbygning med kompliceret og kostbart udstyr og sagkyndigt personale; der tænkes herved på den bedst mulige udnyttelse af samfundets ressourcer. I miljølovforslaget vil der blive optaget de fornødne bestemmelser med henvisning til levnedsmiddelovens planlægningsbestemmelser for at sikre, at en tilsvarende koordination og planlægning også kan finde sted med hensyn til udbygning af dele af det kommunale laboratoriesystem til også at varetage opgaver inden for den egentlige forureningsbekæmpelse.

I bemærkningerne til lovforslaget er fremlagt et skøn over de udgifter, som lovforslagets gennemførelse vil medføre ikke bare for statens vedkommende, men også for kommunernes. Jeg vil gerne fremhæve, at de beregninger, som er foretaget i bemærkningerne, forudsætter, at loven i fuldt omfang er ført ud i livet og således har virket i 2-3 år.

Der består med hensyn til lovforslagets principielle grundsyn næppe nogen afgørende modsætning mellem erhvervenes og forbrugernes interesser. Også forbrugerne er interesserede i nye produkter på levnedsmiddelområdet, og erhvervene har en klar interesse i, at de levnedsmidler, de fremstiller og forhandler, ikke frembyder nogen sundhedsrisiko, og at de bedst muligt imødekommer forbrugernes ønsker med hensyn både til kvalitet og næringsværdi og til oplysning herom. Det er dog klart, at der, når vi kommer til spørgsmålet om udformningen af de enkelte bestemmelser, kan være forskellige opfattelser af, hvad der bør reguleres, og på hvilken måde reglerne nærmere bør udformes.

På baggrund af de drøftelser, som er ført med erhverv og forbrugere om dette forslag til en ny generel levnedsmiddellov, er det mit håb, at de forhandlinger, som forestår med henblik på at udforme de nærmere

[Ministeren for forureningsbekæmpelse.]

regler, som skal fastsættes administrativt for at udfylde rammerne og føre lovforslaget ud i livet, må blive præget af en tilsvarende positiv forhandlingsvilje og evne til at nå resultater.

Med disse betragtninger, og idet jeg i øvrigt henviser til de ret udførlige bemærkninger til lovforslaget, skal jeg anbefale det fremsatte lovforslag til en velvillig behandling.

Ministeren for nordiske anliggender (Ivar Nørgaard): Hermed vil jeg gerne for folketinget fremsætte forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af overenskomst mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om samarbejde på transport- og kommunikationsområdet, undertegnet i Stockholm den 6. november 1972.

Overenskomsten er et resultat af en rekommandation vedtaget på Nordisk Råds møde i København i 1971. Den medfører oprettelse af en permanent nordisk embedsmandskomite for transportspørgsmål og for samarbejde mellem de nordiske lande på transportområdet.

Overenskomsten omfatter med visse undtagelser samarbejde på hele transport- og kommunikationsområdet, dvs. til lands, til søs og i luften samt post- og telekommunikationsforbindelserne.

Overenskomsten tilsigter ikke at erstatte eller tilsidesætte det samarbejde, der allerede består mellem nordiske myndigheder, organer eller foretagender.

Det er oplyst, at de øvrige nordiske lande vil bestrebe sig på at deponere deres ratifikationsinstrumenter inden årets udgang.

Idet jeg i øvrigt tillader mig at henvise til overenskomstens tekst og de ledsagende bemærkninger, anbefaler jeg forslaget til folketingets hurtige og velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ophævelse af lov om mindstepriser for fisk.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 61) findes i tidenden sp. 1602).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 121 stemmer; 17 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ophævelse af lov om udførsel af fisk og fiskevarer.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 62) findes i tidenden sp. 1602)

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 125 stemmer; 17 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om forhandling, udførsel og indførsel af æg og ægprodukter m. m. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 21) findes i tidenden sp. 1603).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 125 stemmer; 18